

Κυρίες και κύριοι,

Ευχαριστώ πολύ κύριε Πρόεδρε του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την πρόσκληση να απευθύνω χαιρετισμό στη σημερινή εκδήλωση στην οποία ανακοινώνετε αυτό που αποκαλέσατε νέα φιλοσοφία του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Προ της νέας φιλοσοφίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου και ενώ έχω θητεύσει επί μακρόν στη δημόσια ζωή, μέσα από πολλά αξιώματα, δεν είχα λύσει το τραγικό δίλημμα της προτεραιότητας που πρέπει να έχουμε όσοι ασκούμε δημόσια λειτουργία, δημόσια εξουσία, ανάμεσα στην αποτελεσματικότητα και την νομιμότητα. Βεβαίως ο πλούτος της ελληνικής γλώσσας και η «γλυκανάλατη» προσέγγιση που στις τελευταίες δεκαετίες έχει προσλάβει ο πολιτικός διάλογος έχουν πείσει αρκετούς ότι αυτά τα δύο μπορούν να συμβιβαστούν και να λυθούν ώστε να έχουμε πανεύκολα και αποτελεσματικότητα και νομιμότητα.

Συχνά όμως η αμείλικτη πράξη είναι πολύ διαφορετική, οφείλω δε να σας ομολογήσω ότι από την μέχρι τώρα εμπειρία μου, είχα περισσότερο ταχθεί με την έννοια της αποτελεσματικότητας, χωρίς φυσικά να εμφορούμαι από κραυγαλέες τάσεις παραμερισμού της νομιμότητας. Όπου νομιμότητα, συχνά καταλήγει σε τυπολατρεία ή σε μία υπερβολικά σχολαστική διαδικασία η οποία σαρώνει κάθε έννοια ταχύτητας και αποτελεσματικότητας. Το είχα φιλοσοφήσει και λίγο και είχα καταλήξει στο συμπέρασμα ότι είναι τόσο μεγάλος αυτός ο πλοχμός των διαδικασιών προκειμένου να εξασφαλιστεί η διαφάνεια, που στην πραγματικότητα ενισχύει την επινοητικότητα των απατεώνων και κόβει τα πόδια όσων είναι τίμιοι και θέλουν να είναι δημιουργικοί.

Με γέμισε αισιοδοξία κύριε Πρόεδρε, απ' αυτές τις μύχιες αναζητήσεις που σας εκμυστηρεύομαι, η νέα προσέγγιση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην οποία είχα τη χαρά και την τιμή ακροθιγώς να μετέχω. Υπήρξατε πολύ γενναιόδωρος, δεν έχουμε παίξει καθοριστικό ρόλο σ' αυτές τις πρωτοβουλίες, είναι πρωτοβουλίες δικές σας, του Ελεγκτικού Συνεδρίου και όντως μας γέμισαν αισιοδοξία γιατί φαίνεται ότι υπάρχει ένα σημείο τομής ανάμεσα σ' αυτές τις δύο αρχές της αποτελεσματικότητας και της νομιμότητας, χωρίς η αποτελεσματικότητα να καταβαθρώνει τη νομιμότητα και χωρίς η νομιμότητα να παρακωλύει την αποτελεσματικότητα.

Είπατε για το Λιμενικό Ταμείο κάποιας περιοχής, εγώ θα χρησιμοποιήσω έναν ναυτικό όρο ο οποίος μου θύμισε τον τρόπο με τον οποίο γίνεται αυτή η θεσμική μεταβολή στο Ελεγκτικό Συνέδριο αντάμα με την νομοθετική εξουσία. «Πρόσω ηρέμα», πάμε μπροστά με ήρεμο τρόπο, δεν κάνουμε επαναστατικές κινήσεις, πάμε όμως μπροστά έχοντας μελετήσει τα δεδομένα και αυτή η ήρεμη αλλαγή, είναι κάτι το οποίο εγγυάται προφανώς μια βελτίωση στη δημοσιονομική διαχείριση.

Οι νόμοι 4700/2020 και 4820/2021 που ψηφίστηκαν και οι δύο καλοκαίρι, Ιούνιο και Ιούλιο του 2020 και 2021, ψηφίστηκαν με ισχυρότατη πλειοψηφία στο Κοινοβούλιο και με μεγάλη συμμετοχή ομιλητών. Υπήρξε δηλαδή ενδιαφέρον του λεγομένου πολιτικού συστήματος στη διαμόρφωση της νέας Δικονομίας και του νέου Οργανικού Νόμου του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η διάταξη η οποία είναι καινούργια, που περιλαμβάνεται στη Δικονομία στο νόμο του 2020 και η οποία συμπεριλήφθη και εν συνεχεία και στον κανονισμό της Βουλής, είναι διάταξη η οποία αναβαθμίζει την ελεγκτική συνεργασία και

την ανταλλαγή απόψεων, μια σύγχρονη λέξη θα ήταν η διαδραστικότητα, ανάμεσα στη Βουλή και στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Ενώ πριν το Ελεγκτικό Συνέδριο έστελνε την ετήσια έκθεσή του στον Πρόεδρο της Βουλής και αυτός την μοίραζε ανάλογα με το αντικείμενο των ελέγχων στις διαρκείς επιτροπές, δηλαδή αν ο έλεγχος ήταν στο Υπουργείο Εμπορίου, την έστελνε στην Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου. Μετά το καλοκαίρι του 2020, μετά τον νόμο 4700 δηλαδή, αναλαμβάνει τα ηνία η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας. Ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου στέλνει τον ετήσιο έλεγχό του και η Βουλή δια της αρμόδιας Επιτροπής, όταν γίνει συζήτηση και είναι προετοιμασμένη η Βουλή γιατί στέλνεται νωρίτερα αυτό, μπορεί να προτείνει προτεραιοποιήσεις ήδη αποφασισθέντων ελέγχων, αλλά και να προτείνει και επιπλέον ελέγχους, τρεις το μέγιστο, αφορώντες ιδίως σε θέματα βελτίωσης της διαχειριστικής επάρκειας του μηχανισμού του Δημοσίου.

Υπήρχε μια ανησυχία μήπως αυτή η καινοτομία, η οποία έρχεται από τις δημοκρατικές χώρες της Ευρώπης και από άλλες χώρες, επιχειρηθεί να μετατρέψει το Ελεγκτικό Συνέδριο και με βάση τον αριθμό των κομμάτων σήμερα στη Βουλή, είτε σε έκτο κόμμα της αντιπολιτεύσεως στη Βουλή, είτε σε δεύτερο κόμμα της συμπολιτεύσεως. Ο σκοπός δεν ήταν το Ελεγκτικό Συνέδριο να μετατραπεί σε αγωγό της επιπολάζουσας καταγγελιομανίας μας, αλλά και ούτε σε νεκροθάφτη της όποιας ατασθαλίας ως προς τις διαχειρίσεις. Πάλι λοιπόν ετέθη το θέμα της μέσης οδού, το μόνιμο μαρτύριο της δημόσιότητας μας ζωής. Περιέργως, πολύ σύντομα επετεύχθη αυτό και βλέπουμε ότι ανάμεσα στην πρώτη και τη δεύτερη χρονιά υπάρχει μία σαφής συναντίληψη για το ρόλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της νέας συνεργασίας του με τη Βουλή.

Ο Θουκυδίδης στον Πελοποννησιακό Πόλεμο, περιγράφει αυτό το παλαιό πρόβλημα, ο καθένας να βλέπει τα πράγματα με τα δικά του μάτια. Κατά τη διάρκεια του λοιμού τον οποίον τον περιγράφει καταπληκτικά ο Θουκυδίδης, οι Αθηναίοι θυμήθηκαν ένα παλιό ποιηματάκι, το οποίο έλεγε εν είδει προφητείας ότι *«ἤξει Δωρικὸς πόλεμος λοιμὸς ἅμα»*. Θα έρθει πόλεμος με τους Δωριείς και λοιμός μαζί του. Τότε δεν τα έγραφαν αυτά ούτε είχαν Facebook ευτυχώς, αλλά υπήρχε θέμα, τί εννοεί λοιμός ή λιμός, αρρώστια ή πείνα. Όλοι λοιπόν τότε, ερμήνευσαν αυτήν την προφητεία, ότι ήταν προφητεία για αρρώστια και ο Θουκυδίδης γράφει ότι *«πρὸς ἃ ἔπασχον τὴν μνήμην ἐποιούντο»*. Δηλαδή προσάρμοσαν τη μνήμη τους με βάση τα παθήματά τους, και λέει παρακάτω ο Θουκυδίδης, αν αργότερα γίνει πόλεμος με τους Δωριείς και φέρει πείνα θα λένε ότι το στιχάκι ήταν λιμός με «ι». Είναι η δύναμη του να βλέπεις τα πράγματα μέσα από τη δική σου οπτική, μέσα από τα δικά σου πάθη. Αυτή τη δύναμη την αποποιηθήκαμε και τολμώ να πω ότι έγινε κατανοητό πολύ σύντομα ότι ο σκοπός αυτών των καινούργιων ελέγχων και αυτής της καινούργιας συνεργασίας, είναι διαφορετικός και κυρίως αποσκοπεί στον υπέρτατο σκοπό που προβλέπει ο καινούργιος νόμος για το Ελεγκτικό Συνέδριο, στη βελτίωση της δημοσιονομικής διαχείρισεως. Δύο παραδείγματα σας λέω πριν κλείσω: Το θέμα των απευθείας αναθέσεων δεν εξετάζεται με βάση πρωτοσέλιδα ή με βάση καταγγελίες οι οποίες ακόμη και αν αποδειχθούν αβάσιμες ποτέ δεν αποκαθίσταται η ηθική και η υπόσταση του καταγγελλθέντος. Οι απευθείας αναθέσεις εξετάζονται με βάση τη δυνατότητα να προταθούν μέθοδοι θεραπείας και μέθοδοι αποφυγής κατάχρησης αυτού του μηχανισμού. Η χρησιμοποίηση εξωτερικών συνεργατών από το Δημόσιο Τομέα δεν χρησιμοποιείται για να πουν ότι ο Πρόεδρος της Βουλής πήρε τρεις εξωτερικούς συνεργάτες γεωλόγους, ενώ υπάρχουν γεωλόγοι στη Βουλή άρα είναι επιρρεπής στην

ρουσφετοπραξία, αλλά για να καθοριστούν διαχωριστικές γραμμές ανάμεσα στην προσχηματική και την δικαιολογημένη αξιοποίηση αυτού του μηχανισμού. Δεν είναι δηλαδή η συμβολή του Ελεγκτικού Συνεδρίου εμπρηστική αλλά διορθωτική και βεβαίως εδώ πρόκειται να έρθει και μία επόμενη φάση όταν κατασταλάξουν τέτοιοι έλεγχοι και έχουν και προτάσεις διόρθωσης τέτοιων δημοσίων δραστηριοτήτων, τότε θα διευρυνθεί ο κοινοβουλευτικός έλεγχος, αλλά θα διευρυνθεί παραγωγικά γιατί θα μπορεί να ελέγχεται η κυβέρνηση γιατί δεν αξιοποιεί αυτό το πόρισμα ώστε στα θέματα φερ' ειπείν των απευθείας αναθέσεων τα πράγματα να είναι πολύ πιο στέρεα και πολύ πιο κανονικά βάσει και των οδηγιών οι οποίες έχουν ληφθεί. Άρα έχουμε μία πάρα πολύ θετική εξέλιξη. Συνεπώς χαιρετίζω τη νέα φιλοσοφία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ενός μηχανισμού ο οποίος έχει βοηθήσει πάρα πολύ στη δημοσιονομική ακεραιότητα της Χώρας, ενός θεσμού ο οποίος είναι το πρώτο ανώτατο δικαστήριο της Χώρας και μια από τις πρώτες υποθέσεις που ανασύρω από τη μνήμη μου είναι μια υπόθεση που έχει σχέση με τη διανομή των δημοσίων γαιών μετά την επανάσταση του 1821, όπου εδόθη σε κάποιον ένα πύργος στην Μαντινεία και ο Σύμβουλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατέληξε ότι αυτή η παραχώρηση εκ μέρους του Δημοσίου ενός πύργου σε έναν προφανώς αγωνιστή, έγινε «φυλαχθέντων των τύπων». Δηλαδή ετηρήθησαν οι τύποι. Φυσικά, έκτοτε τα πράγματα έχουν αλλάξει, δεν περιοριζόμαστε στους τύπους μόνο, κοιτάμε κι άλλα πράγματα και με τη νέα φιλοσοφία τα πράγματα φέρνουν πολύ κοντά δύο εκ πρώτης όψεως αντίθετες αξίες εξίσου σεβαστές, την αποτελεσματικότητα και τη νομιμότητα.

Τα προβλήματα βεβαίως παραμένουν και υπάρχουν και κάποια άλματα και κλείνω με ένα άλμα που το δίνω σαν τροφή για σκέψη για να καταλάβετε ότι η ποικιλία της δράσης ποτέ δεν θα μπορεί να περιγραφεί από την ποικιλία της νομοθετικής πρόβλεψης: Το γραφείο μου στη Βουλή είναι αρκετά μεγάλο, είναι έξι μέτρα ψηλό, με τους προθαλάμους είναι γύρω στα 80 τετραγωνικά και έχει κηρυχθεί μνημείο. Είχε κηρυχθεί μνημείο πριν αναλάβω τη θέση. Είναι επενδεδυμένο από πλακίδια υψηλής καλλιτεχνικής αξίας «ιζνίκ». Από τη Νίκαια της Βιθυνίας έρχεται αυτή η τεχνοτροπία, είναι πλακίδια ζωγραφιστά που αναπτύσσονται στην ανατολή από τον 16^ο αιώνα, έχει μάρμαρα, έχει βαρύτιμα έπιπλα και ήρθε η ώρα να υποστεί έναν καθαρισμό. Η περιγραφή του καθαρισμού ενδελεχής, «πρέπει να χρησιμοποιηθούν πανάκια μικροϊνών, απιονισμένο νερό, ειδικά σφουγγάρια αφαίρεσης λεκέδων από αφρό μελαμίνης, το πλύσιμο, θα γίνει με απαλές κυκλικές κινήσεις δεξιόστροφες πρώτα και αριστερόστροφες εναλλάξ όμως. Η επιφάνεια θα σκουπιστεί με καθαρό στεγνό και πολύ μαλακό πανί το οποίο δε θα αποχρωματίζεται, ή με καθαρό πανάκι μικροϊνών. Προσοχή στη συχνή αλλαγή του νερού ώστε να είναι πάντα καθαρό». Έχει κι άλλες λεπτομέρειες εξονυχιστικές. Αντιλαμβάνεστε ότι αυτά γίνονται επειδή δεν μπορεί μια απλή καθαρίστρια με λίγο νερό να το καθαρίσει. Είναι μνημείο. Έγινε διαγωνισμός, ο φθηνότερος είχε μία τιμή, του εξητήθη να κάνει περαιτέρω έκπτωση, έκανε έκπτωση, μου το έφεραν να υπογράψω, περιέργως ρώτησα γιατί κάτι μου θύμιζε το επίθετό του, από πού είναι ο ανάδοχος. Μου απάντησαν, είναι από τα Γιάννενα, την εκλογική μου περιφέρεια δηλαδή, και δεν το έχω υπογράψει ακόμη και περιμένω τη γνώμη σας!

Ευχαριστώ